

До

Г-жа Велислава Делчева

Омбудсман на Република България

Копие до:

Г-жа Росица Кирова

Председател на Комисията за прякото участие на гражданите, жалбите и взаимодействието с гражданското общество в 51-ото НС

Комисията за прякото участие на гражданите, жалбите и взаимодействието с гражданското общество в 51-ото НС

Медии

ОТНОСНО: ИЗБОР НА ЗАМЕСТНИК-ОМБУДСМАН

Уважаема г-жо Делчева,

Призоваваме Ви в **най-кратък срок да отправите публична покана за номинации за Ваш заместник и да организирате публична процедура за избор**. Тя следва да включва независима комисия, която да направи оценка на кандидатите, както и публично изслушване на кандидатите по примера на проведената през 2016 година процедура, стъпвайки на досегашните добри практики от предходни процедури.

Предвиденият в Закона за омбудсмана срок за предложение за избор на Ваш заместник от Народното събрание е едномесечен (чл. 11, ал. 1), което предполага наличие на достатъчно време за провеждане на публична, прозрачна и състезателна процедура.

Ние, долуподписаните организации, се обединяваме около позицията, че провеждането на публична, състезателна и прозрачна процедура за избор на заместник – омбудсман е първи тест за всеки новоизбран омбудсман. Чрез това си действие институцията ще демонстрира не само стриктно спазване на буквата и духа на закона, но стремеж към силно ангажиране към демократичните процеси, откритото управление и гражданското участие.

Уважаема г-жо Делчева, Вие бяхте избрана в процедура, която отговаря на формалните критерии за прозрачност, публичност и състезателност. Затова и сме уверени, че ще се **придържате към тези принципи и при избора на свой заместник**. Това не само ще обезпечи формалното спазване на закона, но ще е и от полза за

утвърждаване на доверието в институцията на омбудсмана и съответно ще е положителен знак за цялото ни общество.

Припомняме, че през 2016 г. новоизбраният тогава омбудсман, г-жа Мая Манолова, провежда процедура по публично, прозрачно и състезателно номиниране и избор за свой заместник, въпреки че такова изрично условие към процедурата се включва в закона след две години - през 2018 г. За целта омбудсманът първо отправя публична покана за номинации. От получените девет номинации по документи тя одобрява пет и предлага на парламента да ги изслуша и да избере измежду тях. Към омбудсмана се създава специализирана комисия от външни експерти, която е натоварена да извърши независима оценка на всеки кандидат. Тогавашният председател на парламента обаче отклонява това предложение с аргумент, че чл. 11 на Закона за омбудсмана изисква омбудсманът да направи само едно предложение за свой заместник. Затова омбудсманът организира публично изслушване на одобрените по документи кандидати – всички предложени от граждански организации, в сградата на омбудсмана и, в резултат на него, предлага заместник-омбудсман, номиниран от неправителствена организация, който успешно е избран от Народното събрание..

Доколкото законът не определя правила за процедура по публично, прозрачно и състезателно номиниране и избор, но **с оглед правилото, че самият омбудсман прави предложения до Народното събрание, то изводът е, че следва и омбудсманът да проведе въпросната процедура, следвайки установените добри институционални практики.** Във връзка с това, няма законова пречка на народните представители да бъдат предложени повече от един кандидат за заместник-омбудсман, преминали през предварителна публична процедура.

С оглед на приближаващата парламентарна ваканция, едномесечният законов срок за избор на заместник-омбудсман, който вече тече, както и взимайки предвид набързо приетите на 24 юли 2025 г., без предварително обявяване на проект на „Процедурни правила за условията и реда за предлагане на кандидат за заместник-омбудсман, публично оповестяване на документите, представянето и изслушването на кандидата за заместник-омбудсман в Комисията за прякото участие на гражданите, жалбите и взаимодействието с гражданското общество, както и процедурата за избор от Народното събрание“ и направените публични изявления от народни представители, че до края на юли ще се избере заместник-омбудсман, **ние, долуподписаните организации, имаме сериозни съмнения, че ще се проведе реална „процедура по публично, прозрачно и състезателно номиниране и избор“ за избор на заместник-омбудсман.**

Разчитаме, че гласуваното Ви доверие при избора Ви за омбудсман на Република България ще бъде оправдано и при прилагането на принципите на доброто управление. За нас, като представители на гражданското общество в България, е от изключителна важност институциите, особено тези тясно работещи с организациите на гражданското общество и натоварени със защита на правата на гражданите, да демонстрират принципност, почтеност, публичност и прозрачност в своите действия.

С уважение,

Български център за нестопанско право
Програмен и аналитичен център за европейско право
Амнести Интернешънъл България
Фондация “За нашите деца”
Български институт за правни инициативи
Форум Гражданско Участие
Асоциация “Прозрачност без граници”
ЛГБТИ Действие
Фондация “Заедно в час”
Български хелзинкски комитет
Фондация “За доброто”
WWF България